

Handläggare: Jörgen Bengtsson
Telefon: 08-508 28 934

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2011-04-12 p 21

2010 års uppföljning av Stockholms stads åtgärdsprogram 2009-2013 enligt förordning om omgivningsbuller

Förvaltningens förslag till beslut

- 1 Godkänna redovisningen inklusive bilaga 1 som 2010 års uppföljning av Stockholms stads åtgärdsprogram 2009 – 2013 enligt förordning om omgivningsbuller (SFS 2004:675).
- 2 Översända beslutet till Trafikverket, SL, Bromma flygplats, trafik- och renhållningsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, stadsmiljörådet och kommunstyrelsen.

Gunnar Söderholm

Gustaf Landahl

Sammanfattning

Stockholms stad har tagit fram ett åtgärdsprogram enligt förordningen om omgivningsbuller (SFS 2004:675). Programmet togs fram i samarbete med huvudmännen för väg-, spår- och flygtrafik och fastställdes av Kommunfullmäktige den 26 januari 2009. En punkt i programmet säger att en årlig uppföljning ska göras av de bullerskyddsåtgärder som genomförts. Detta tjänsteutlåtande beskriver de redovisningar som respektive part har lämnat över genomförda åtgärder 2010 och planerade åtgärder 2011. De åtgärder som har gjorts är av två olika huvudtyper. Det är dels rena bullerskyddsåtgärder i form av förbättrad bullerisolering av befintliga hus, dels förebyggande arbete som innebär åtgärder på bullerkällan.

Bakgrund

Kommunfullmäktige i Stockholms stad beslutade den 26 januari 2009 om ett åtgärdsprogram för omgivningsbuller.

Åtgärdsprogrammet togs fram med stöd av förordningen om omgivningsbuller SFS 2004:675 och den förordningen implementerar EG-direktiv om bedömning och hantering av omgivningsbuller, 2002/49/EG. Direktivet och förordningen anger bland annat att varje stad med fler än 250 000 invånare ska genomföra en strategisk bullerkartläggning och ta fram ett åtgärdsprogram. De parter som var med och tog fram Stockholms åtgärdsprogram var Vägverket, Banverket, LFV, SL, trafikkontoret, stadsbyggnadskontoret och miljöförvaltningen.

I kapitel 11 i åtgärdsprogrammet framgår att miljöförvaltningen ska göra en årlig uppföljning av programmet, i nära samarbete med övriga berörda. Detta är den andra årliga uppföljningen som görs av stadens åtgärdsprogram.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Uppföljningen har gått till på samma sätt som förra årets uppföljning. Förvaltningen har skrivit till de övriga parterna och uppmanat dem att redovisa vilka åtgärder de har gjort under 2010 och vilka effekter de fått i form av minskat buller, antal personer som påverkats och vilka kostnader som varit förknippade med respektive åtgärd. Förvaltningen frågade även efter planerade åtgärder 2011 och budget för sådana åtgärder. För att förenkla rapporteringen och sammanställningen bifogade förvaltningen en mall som de svarande kunde använda om de så ville.

Åtgärdsprogrammets innehåll

Stadens åtgärdsprogram anger en övergripande strategi för hur parterna ska angripa bullerproblemen. Därefter måste de berörda trafikhuvudmännen ta fram egna åtgärdsprogram som mer i detalj anger vilka åtgärder som ska göras och var de ska göras. Åtgärdsprogrammets strategi är att i första hand ska åtgärder vid källan användas och i andra hand riktade skyddsåtgärder. Exempel på åtgärder vid källan är tystare tåg och lågbullrande vägbeläggningar men även ekonomiska styrmedel som gör att folk väljer tystare sätt att färdas, utökad kollektivtrafik och förbättrade cykelbanor. En annan viktig del av åtgärdsprogrammet handlar om samhällsplaneringen. Vid planering för nya bostäder och andra områden skapar man oftast miljöer som innebär att ljudmiljön blir bättre. Det är dock viktigt att beakta trafikbullret vid all planering och att ha marginal för kommande trafikökningar.

Programmet anger dels åtgärder på kort sikt, ett femårsperspektiv, dels på längre sikt. Innehållsmässigt skiljer sig dessa båda delar inte åt.

Åtgärdsprogrammet innehåller alltså inte några listor på åtgärder som ska göras inom utsatta tidsramar. Uppföljningen kan därför inte göras i form av en enkel kontroll av att det som skulle göras verkligen har gjorts.

Genomförda åtgärder

De rapporterade åtgärderna finns sammanställda i bilaga 1. Åtgärder för att förbättra fasaders bullerdämpande förmåga har redovisats av Trafikverket och trafikkontoret. Man kan utläsa att närmare 800 stockholmare fått del av sådana åtgärder under 2010, för en sammanlagd kostnad på 4,5 miljoner kronor. De 15 rum som åtgärdats på Riddarholmen är inte bostäder utan arbetsplatser, troligen mest domstolslokaler.

Trafikverket och trafikkontoret har inte redovisat några åtgärder vid källan under 2010, trots att det är den strategi som pekas ut i stadens åtgärdsprogram. Exempel på sådana åtgärder är lågbullrande vägbeläggningar, vilket såväl Trafikverket som trafikkontoret har prövat under tidigare år.

SL har inte genomfört skyddsåtgärder utan redovisar i stället mer generella åtgärder som huvudsakligen syftar till att minska bullret vid källan. Det är helt i enlighet med åtgärdsprogrammets innehåll men gör också att sammanställningar av hur många som berörs och hur mycket bullret minskar inte blir meningsfulla. Vilka kostnader som varit förknippade med åtgärderna skulle kunna redovisas, förutsatt att man bokfört insatserna på ett sådant sätt. SL har inte redovisat några kostnader.

Den punkt SL redovisar som handlar om mer relevanta mätmetoder för bussbuller och bullerkriterier för olika busstyper förtjänar en kommentar. SL har tillsammans med Svensk kollektivtrafik tagit fram betydligt bättre mätmetoder och kriterier för olika typer av bussar. Problemet är dock att arbetet inte får något genomslag eftersom busstillverkarna i stället hänvisar till kommande förändringar på EU-nivå.

Swedavia, som driver Bromma flygplats, har inte redovisat några åtgärder alls under 2010. Man bör dock komma ihåg att det sedan början av 2010 ligger ett ärende hos Högsta domstolen om villkor för flygplatsen. HD ska avgöra hur avgränsningen ska göras för de byggnader som flygplatsen ska åläggas att tilläggsisolera med avseende på buller. Det betyder att Swedavia under de närmaste åren kan komma att utföra ett stort antal bullerskyddsåtgärder.

Förvaltningen bedömde, liksom vid förra årets uppföljning, att det inte var meningsfullt att be stadsbyggnadskontoret om en redovisning av de bullerskyddsåtgärder som gjorts inom den fysiska planeringen. SBK informerades om uppföljningen och gavs tillfälle att kommentera eller att ändå göra en rapportering. Några sådana kommentarer eller rapporter har inte kommit.

Planering för 2011

Det är bara trafikkontoret som redovisar vilken budget de har för bullerskyddsåtgärder under 2011. Budgeten är 6 Mkr, precis som budgeten för 2010.

Swedavia har redovisat 0 kr men de är naturligtvis väl medvetna om att de kan komma att behöva göra åtgärder efter den kommande domen i Högsta domstolen.

De andra parterna har inte redovisat någon budget. Det gjorde de inte inför 2010 heller men de har ändå arbetat med frågorna.

Fortsatt arbete enligt direktivet och förordningen

Enligt såväl direktivet som förordningen ska kartläggningar och åtgärdsprogram revideras minst vart femte år. Det innebär att en uppdaterad bullerkartläggning av staden ska vara klar och levererad till Naturvårdsverket senast den 30 juni 2012 och att ett nytt åtgärdsprogram ska vara fastställt av staden senast den 18 juli 2013. I denna andra omgång av arbetet enligt förordningen ingår alla kommuner med en folkmängd över 100 000 personer.

Eftersom vi vet att kartlägningsarbete är tidskrävande har förberedelserna redan startat. När det gäller SL:s spårtrafik är kartläggningen redan klar, efter ett samarbete mellan SL och miljöförvaltningen. Upphandling av konsult som kan genomföra övriga beräkningar för kartläggningen kommer att göras inom kort.

I det nuvarande åtgärdsprogrammet står att en större samlad utvärdering ska göras i slutet av programperioden. Det är inte preciserat vad denna samlade utvärdering ska innehålla. Förutom en summering av de årliga uppföljningarna anser förvaltningen att man bör försöka analysera vilken effekt åtgärdsprogrammet har haft, om det varit styrande och/eller pådrivande för bullerskyddsarbetet och om arbetssättet med att ta fram det var effektivt. I utvärderingen bör man också fundera över om åtgärdsprogrammet bör innehålla mer konkreta åtgärder som kan bockas av allt eftersom de genomförs och om det bör sätta upp målnivåer, till exempel lämpliga sträckningar för lågbullrande vägbeläggningar. Förvaltningen avser också göra en studie för att se om man kan hitta goda exempel från övriga Europa.

Den samlade utvärderingen kommer att bli värdefull när det nya åtgärdsprogrammet ska tas fram. I arbetet med såväl utvärdering som framtagande av ett nytt program kommer det att krävas ett samarbete mellan de berörda parterna. Jämfört med när det nuvarande programmet togs fram har det skett några organisatoriska förändringar som kommer att få betydelse. Vägverkets och Banverkets verksamhet sköts numera av Trafikverket och driften av Bromma flygplats sköts av det statliga bolaget Swedavia, varför Luftfartsverket inte längre lär vara med i arbetet. Förvaltningen avser att återkomma till miljö- och hälsoskyddsnämnden med förslag till inriktningen av arbetet. Det nya åtgärdsprogrammet kommer också att redovisas för stadsmiljörådet.

I åtgärdsprogrammet står att den större utvärderingen bör ske i början av 2012, för att få tillräckligt med tid för arbetet med det nya åtgärdsprogrammet. Dessutom ska det göras en uppföljning av de åtgärder som utförs under 2011. Förvaltningen kommer under slutet av 2011 att skicka ut en ny förfrågan till de andra parterna om genomförda och planerade åtgärder. Det verkar lämpligt att i samband med det också reda ut hur den större utvärderingen ska genomföras.

En del av kostnaden, främst för konsultinsats i kartläggningsarbetet, kan komma att belasta 2012 års budget. Förvaltningen har aviserat detta i det strategiska ärendet. Dessutom kommer förvaltningen att behöva avsätta arbetstid under 2011-13. Övriga samarbetsparter får räkna med att deras arbetsinsatser kommer att bli efterfrågade, främst för arbetet med åtgärdsprogram, under 2012-13.

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner denna redovisning, inklusive bilaga 1, som 2010 års uppföljning av stadens åtgärdsprogram enligt förordningen om omgivningsbuller (SFS 2004:675) och att beslutet översänds till Trafikverket, Bromma flygplats, SL, trafik- och renhållningsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, stadsmiljörådet och kommunstyrelsen.

Slut

Bilagor

Bilaga 1 2010 års uppföljning av Stockholms stads åtgärdsprogram 2009-2013 enligt förordning om omgivningsbuller.